

Avaleht>Kohtuasja algatamine>ELi ja liikmesriikide õigussüsteemid>Kohtukorraldus liikmesriikides

Kohtukorraldus liikmesriikides

Selles jaotises antakse ülevaade Portugali kohtusüsteemist.

Kohtud – üldpõhimõtted

Portugali põhiseaduse artiklis 202 ja sellele järgnevates artiklites on määratletud põhimõtted, mis on õigusemõistmise ja kohtute tegevuse aluseks Portugalis. Kohtud on suveräänsed organid, kes on pädevad riigi nimel õigust mõistma. Nad vastutavad kodanike seaduslike õiguste ja huvide kaitsmise, demokraatliku õigusriigi normide rikkumise keelamise ning avalik-õiguslike või eraõiguslike vaidluste lahendamise eest.

Kohtud on iseseisvad ja alluvad üksnes seadustele. Kohtute lahendid on siduvad kõigile era- ja avalik-õiguslikele isikutele ning need on ülimuslikud kõigi teiste ametiasutuste otsuse suhtes.

Kohtuistungid on avalikud, välja arvatud juhul, kui kohus otsustab kas isiku väärkuse või avaliku moraali kaitseks või kohtu nõuetekohase toimimise tagamiseks teisiti ja teeb vastava määruse, milles põhjendab oma otsust.

Kohtukorraldus – kohtusüsteem

Põhiseaduse artikli 209 ja sellele järgnevate artiklite kohaselt on Portugalis kaks kohtute rühma – tsiviil- ja halduskohtud. Samuti on ette nähtud muud kohtud – konstitutsioonikohus (*Tribunal Constitucional*), kontrollikoda (*Tribunal de Contas*), vahekohtud (*tribunais arbitrais*) ja rahukohtud (*juogados de paz*).

Tsiviilõiguse valdkonnas mõistavad õigust tsiviil- ja kriminaalkohtu pädevusega üldkohtud, mis jagunevad kolmeks astmeks. Need on hierarhiaastme ja territoriaalse pädevuse järgi alanevas järjekorras järgmised: ülemkohus (*Supremo Tribunal de Justiça*, mille pädevus hõlmab kogu riiki), apellatsioonikohtud (*tribunais da relação*, üks iga kohturingkonna kohta ja kaks Porto kohturingkonnas) ja piirkonnakohtud (*tribunais de comarca*, esimese astmena).

Esimese astme üldkohtud jagunevad sõltuvalt hagi esemest ja hagi hinnast kolme rühma: üldise pädevusega kohtud, eripädevusega kohtud (kriminaalasjad, perekonnaasjad, alaealiste asjad, tööõigus, kaubandus, merendusasjad ja karistuste täideviimine) või konkreetse pädevusega kohtud (tsiviil-, kriminaal- või segaosakonnad; tsiviil- või kriminaalkolleegiumid; tsiviil- või kriminaalkolleegiumid, mis käsitlevad väiksemaid rikkumisi).

Halduskohtud on esimese astme haldus- ja maksukohtud, piirkonna halduskohtud (põhi ja lõuna) ja Kõrgem Halduskohus (*Supremo Tribunal Administrativo*, mis hõlmab kogu riiki).

Kohtutevahelisi kohtualluvuse konflikte lahendab seaduse alusel *Tribunal de Conflitos*.

Kohtute liigid – lühikirjeldus

Portugali kohtusüsteemis on järgmised kohtute kategooriad:

konstitutsioonikohus, kelle põhiülesanne on hinnata seaduste ja normide põhiseaduslikkust või seaduslikkust ning seaduse andmata jätmise põhiseaduslikkust;

kontrollikoda, s.o kõrgeim organ, kellel on pädevus kontrollida riiklike kulutuste seaduslikkust ja läbi vaadata raamatupidamisaruandeid, mis tuleb talle seaduse kohaselt esitada;

üldkohtud, kellel on üldine pädevus tsiviil- ja kriminaalasjades ning asjades, mis ei ole antud muude kohtute pädevusse. Üldkohtud on Ülemkohus, teise astme üldkohtud (reeglina apellatsioonikohtud) ja esimese astme üldkohtud (reeglina piirkonnakohtud);

haldus- ja maksukohtud, kes lahendavad haldus- ja maksusuhetest tulenevaid vaidlusi. Need on Kõrgem Halduskohus, piirkonna halduskohtud, ringkonna halduskohtud ja maksukohtud;

rahukohtud, mida iseloomustavad teatavad erijooned ja pädevus tsiviilasjades, mille puhul nõude suurus on kuni 15 000 eurot;

sõja ajal võib moodustada ka sõjakohtuid (*tribunais militares*).

Kasulikud lingid

[Konstitutsioonikohus](#)

[Kontrollikoda](#)

[Ülemkohus](#)

[Lissaboni apellatsioonikohtus](#)

[Porto apellatsioonikohtus](#)

[Coimbra apellatsioonikohtus](#)

[Guimarãesi apellatsioonikohtus](#)

[Kõrgem Halduskohus](#)

[Piirkonna halduskohus \(lõuna\)](#)

Viimati uuendatud: 13/09/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.